EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

2008/2187(INI)

28. 8. 2008

NÁVRH ZPRÁVY

s návrhem doporučení Evropského parlamentu Radě týkajícího se uzavření dohody mezi Evropskou unií a Austrálií o zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících ze zdrojů Evropské unie (PNR) leteckými dopravci a o jejich předávání australské celní správě
(2008/2187(INI))

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpravodaj: .....

PR_INI_art114

OBSAH

Strana

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU RADĚ 3

NÁVRH DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU RADĚ

týkající se uzavření dohody mezi Evropskou unií a Austrálií o zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících ze zdrojů Evropské unie (PNR) leteckými dopravci a o jejich předávání australské celní správě
(2008/2187(INI))

Evropský parlament,

– s ohledem na návrh doporučení Radě, které vypracovala paní Sophia in't Veldová jménem skupiny ALDE o dohodě mezi Evropskou unií a Austrálií o zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících ze zdrojů Evropské unie (PNR) leteckými dopravci a o jejich předávání australské celní správě (B6-0383/2008),

– s ohledem na články 2, 6, 24, 29 a 38 Smlouvy o Evropské unii, které jsou právním základem evropského prostoru svobody, bezpečnosti a práva a mezinárodních jednání se třetími zeměmi a organizacemi v oblasti policejní a soudní spolupráce v trestních věcech,

– s ohledem na rozhodnutí Rady 2008/651/SZBP/SVV ze dne 30. června 2008 o podepsání dohody mezi Evropskou unií a Austrálií o zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících ze zdrojů Evropské unie (PNR) leteckými dopravci a o jejich předávání australské celní správě[1] jménem Evropské unie a s ohledem na tuto dohodu,

– s ohledem na skutečnost, že podle článku 25 Smlouvy o Evropské unii je uvedená dohoda v současné době prozatímně závazná pouze pro ty členské státy, jež nevydaly prohlášení sdělující, že se v tomto ohledu musí řídit svými ústavními postupy, jako to učinily Belgie, Česká republika, Německo, Irsko, Lotyšsko, Malta, Nizozemsko, Maďarsko, Polsko a Finsko[2],

– s ohledem na skutečnost, že právní základ zvolený pro výše zmíněné rozhodnutí Rady o uzavření dohody, zejména články 38 a 24 Smlouvy o Evropské unii (článek 24 se týká vnějších vztahů), stanoví, že předsednictví Rady konzultuje s Evropským parlamentem hlavní hlediska a základní volby společné zahraniční a bezpečnostní politiky,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o otázce PNR[3],

---

[1] Úř. věst. L 213, 8.8.2008, s. 47.

[2] Některé členské státy vydaly zvláštní prohlášení, která byla zveřejněna v zápise ze schůze Rady, a s nimiž se lze seznámit na následující internetové adrese: http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/08/st10/st10439.en08.pdf.

[3] Usnesení Parlamentu ze dne 13. března 2003 o předávání osobních údajů leteckými společnostmi v případě transatlantických letů (Úř. věst. C 61 E, 10.3.2004, s. 381), ze dne 9. října 2003 o předávání osobních údajů leteckými společnostmi v případě transatlantických letů: stav jednání s USA (Úř. věst. C 81 E, 31.3.2004, s. 105), ze dne 31. března 2004 o návrhu rozhodnutí Komise o přiměřenosti úrovně ochrany osobních údajů obsažených ve jmenné evidenci cestujících v letecké dopravě (PNR) předávané Úřadu pro cla a ochranu hranic ministerstva vnitřní bezpečnosti Spojených států (Úř. věst. C 103 E, 29.4.2004, s. 665), ze dne 7. září 2006 o jednání o dohodě s Spojenými státy Americkými využívání údajů jmenné evidence cestujících (PNR), ze dne 7. července 2005 o uzavření dohody mezi Evropským společenstvím a vládou Kanady o zpracovávání předběžných informací o cestujících (Advance Passenger Information, API) a záznamů o knihování cestujících

– s ohledem na čl. 8 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (ECHR) a čl. 3 odst. 2 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/82/ES,

– s ohledem na základní zásady loajální spolupráce, kterými se řídí vztahy mezi orgány, podle nichž má být Parlament plně informován a má s ním být konzultováno, a s ohledem na skutečnost, že Parlament nebyl informován o probíhajících jednáních Komise a/nebo Rady, a to navzdory vývoji v případě dalších dohod ohledně PNR i během prvního kola jednání s Austrálií v letech 2003–2004[1],

– vzhledem k tomu, že i přes neochotu ostatních orgánů by měl Parlament zaujmout stanovisko k záležitosti, jež ovlivňuje základní práva občanů a o které v současné době probíhá diskuze jako o možném předmětu právních předpisů EU,

– s ohledem na čl. 114 odst. 3, čl. 83 odst. 5 a článek 94 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A6-..../2008),

1. předává Radě toto doporučení:

K procedurálním aspektům

a) domnívá se, že postup při uzavírání dohody postrádá demokratickou legitimitu, neboť v žádné z jeho fází neproběhla dostatečná demokratická kontrola či schválení Parlamentem; konstatuje, že Rada volí pro uzavírání mezinárodních dohod, jež mají vliv na základní práva občanů Evropské unie, tento postup zcela běžně;

b) poznamenává, že navzdory opakovaným žádostem nebyl Parlament v žádné fázi informován o přijetí mandátu, průběhu jednání nebo závěry dohody ani s ním tyto záležitosti nebyly konzultovány; a domnívá se proto , že postup Rady není v souladu ani s článkem 24 Smlouvy o Evropské unii ani se zásadami loajální spolupráce;

c) poznamenává, že souhlas vnitrostátního parlamentu je požadován pouze v deseti z 27 členských států EU, aniž by existovala možnost navrhnutí jakýchkoli změn; považuje tento postup za naprosto nepřiměřený; a poznamenává, že budoucí změny podmínek smlouvy budou provedeny bez schválení vnitrostátními parlamenty;

d) má i nadále pochybnosti ohledně právního základu, který Rada zvolila pro mezinárodní dohodu, jež se týká pouze potřeb vnitřní bezpečnosti třetí země a není přínosem pro bezpečnost EU, členských států ani občanů EU; proto si vyhrazuje právo vystoupit před Soudním dvorem, pokud bude legitimita této dohody zpochybněna třetí stranou;

(Passenger Name Record, PNR).

[1] Výbor LIBE vzal tato jednání také na vědomí na základě článku 29 stanoviska pracovní skupiny pro ochranu osobních údajů, které se týkalo tohoto tématu.
Viz:http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/docs/wpdocs/2004/wp85_en.pdf

e) vyzývá Radu a Komisi, aby plně zapojovaly Parlament a vnitrostátní parlamenty do schvalování mandátů pro jednání a uzavírání jakýchkoli budoucích smluv o předávání osobních údajů, zejména s ohledem na stávající jednání s Jižní Koreou o předávání údajů z jmenné evidence cestujících;

K rozsahu a cíli

f) poznamenává, že v celém textu je zmiňována celá řada cílů a že jsou vedle sebe používány různé výrazy:

- „boj proti“ terorismu a související trestné činnosti a jiné závažné trestné činnosti nadnárodní povahy, včetně organizované trestné činnosti (úvod),
- „výhradně pro účely předcházení a potírání“ terorismu a související trestné činnosti a závažné trestné činnosti nadnárodní povahy, včetně organizované trestné činnosti,
- vyhýbání se soudním příkazům nebo vazbě za výše uvedenou trestnou činnost (čl. 5 odst.1 písm. iii),
- zajištění veřejné bezpečnosti a vymáhání práva (úvod),
- celní správa, přistěhovalectví a zločin (odkazy na příslušné právní předpisy v úvodu),
- „v konkrétních případech“, kdy je to nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiných osob, především pokud jde o nebezpečí smrti nebo vážného zranění subjektu údajů nebo jiných osob (čl. 5 odst. 2),
- významné ohrožení veřejného zdraví (čl. 5 odst. 2),
- dohled nad veřejnou správou a odpovědnost veřejné správy, včetně požadavků vyplývajících ze zákona o svobodném přístupu k informacím, zákona o lidských právech a o komisi pro rovné příležitosti, zákona o ochraně soukromí, zákona o nejvyšším auditorovi nebo zákona o veřejném ochránci práv,

g) domnívá se proto, že účel omezení je naprosto nedostatečný a znemožňuje stanovit, zda jsou opatření oprávněná a přiměřená; a že následkem toho dohoda nesplňuje standardy ochrany údajů na mezinárodní úrovni a na úrovni EU, ani není v souladu s článkem 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, která vyžaduje přesné vymezení účelu omezení; domnívá se, že následkem toho může být dohoda napadena u soudu;

K ochraně údajů

h) vítá skutečnost, že australský zákon o ochraně soukromí platí neomezeně pro občany EU, je však znepokojen případnými výjimkami a vynětími, v jejichž důsledku by byla právní ochrana občanů EU nedostatečná; domnívá se, že dohoda by měla být plně v souladu nejen s australskými právními předpisy o ochraně údajů, ale také, a to především, s právními předpisy EU; trvá na tom, že pouhé dodržování smlouvy nemůže nahradit zjištění odpovídající úrovně ochrany a že není dostačující, že právní předpisy, politiky a zásady Evropské unie a Austrálie týkající se ochrany údajů vycházejí ze stejného základu;

i) vítá rozhodnutí zpřístupnit souborné údaje pouze v případě, že budou anonymní;

j) s ohledem na práva subjektů údajů dohoda stanoví, že Austrálie zajistí systém umožňující fyzickým osobám vykonávat svá práva, který bude přístupný bez ohledu na národnost či zemi bydliště; s ohledem na informovanost cestujících je třeba ocenit ochotu celních orgánů informovat veřejnost o zpracování údajů jmenné evidence cestujících;

k) na rozdíl od dohody mezi EU a USA je v případě této dohody s Austrálií stanoven mechanismus pro řešení konfliktů pro případ vzniku sporu mezi účastníky této dohody a evropské orgány pro ochranu údajů mohou uplatnit své stávající pravomoci za účelem pozastavení toků údajů s cílem ochránit fyzické osoby, pokud jde o zpracování jejich osobních údajů, existuje-li vysoká pravděpodobnost, že jsou porušována ustanovení této dohody;

l) vítá účast orgánů pro ochranu údajů ve společném přezkumu, ale vyslovuje politování nad tím, že pro tento přezkum není stanovena pevná lhůta; vyzývá Komisi a Radu, aby požadovaly provedení přezkumu do konce května roku 2010 a předložily Parlamentu zjištění vycházející z tohoto přezkumu;

m) ve vztahu k dalšímu předávání údajů vítá skutečnost, že existují omezené možnosti tohoto postupu, zejména vzhledem k tomu, že další předávání údajů se provádí případ od případu a celní správa vede záznamy o takto sdělených informacích;

n) poznamenává, že podle čl. 2 odst. 2 nebudou žádné údaje uchovávány, ale v bodu 12 přílohy je zmíněno období pro uchovávání údajů po dobu 5,5 let; ačkoliv je tato lhůta kratší než v dohodách s USA, se Parlament domnívá, že přiměřenost lhůty nelze stanovit pro uchovávání údajů po dobu 5,5 let, neboť účely, pro které jsou údaje cestujících uchovávány, nejsou dostatečně vymezeny;

o) k otázce citlivých údajů celní správa konkrétně sdělila, že je nechce nebo nepotřebuje, což vyvolává otázku proč jiné jurisdikce jako Kanada nebo USA citlivé údaje potřebují a dává větší záruku, že celní správa skutečně veškeré citlivé údaje, které obdrží, vytřídí a vymaže; avšak skutečnost, že odpovědnost správce údajů za filtrování citlivých údajů předávaných ze zdrojů EU je přenechána příjemci těchto údajů, tj. celní správě, je v souladu s přijatými standardy ochrany údajů, jako jsou Úmluva Rady Evropy č. 108 ze dne 28. ledna 1981 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES;

p) trvá na tom, že výměna diplomatických nót není přijatelným způsobem provedení změn v seznamu orgánů a agentur, jimž je umožněn přístup k údajům jmenné evidence cestujících;

(q) s ohledem na kategorie údajů předávaných celním úřadům s politováním konstatuje, že požadované údaje se shodují s kategoriemi údajů v dohodě se Spojenými státy z roku 2007 (34 oblastí údajů bylo rozděleno do 19 kategorií údajů, což vyvolávalo dojem, že objem předávaných údajů byl podstatně snížen, k čemuž však ve skutečnosti nedošlo); tak rozsáhlé shromažďování údajů není zdůvodnitelné a je třeba jej považovat za neúměrné;

2. vyzývá členské státy a vnitrostátní parlamenty, jež v současné době projednávají tuto dohodu a/nebo dohodu uzavřenou se Spojenými státy (Belgie, Česká republika, Nizozemsko, Španělsko, Maďarsko a Polsko), aby zohlednily výše uvedené připomínky a doporučení;

3. připomíná Radě, že v případě vstupu Lisabonské smlouvy v platnost by měl být Parlament v odpovídající míře zapojen do přezkumu veškerých dohod týkajících se jmenné evidence cestujících;

o

o o

4. pověřuje svého předsedu, aby předal toto doporučení Radě a pro informaci také Komisi a vládám a parlamentům členských států a australské vládě a parlamentu.